

УДК 351.746.1

DOI <https://doi.org/10.32840/pdu.2020.4.33>**І. В. Кукін**

кандидат наук з державного управління,
докторант кафедри прикордонної безпеки
факультету підготовки керівних кадрів
Національної академії Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького

МЕТОДИ ТА ІНСТРУМЕНТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ОСОБИСТОСТІ У СФЕРІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ЇЇ ПРИКОРДОННОМУ СЕКТОРІ

У статті визначено особливості методів та інструментів публічного управління забезпеченням інформаційної безпеки особистості у сфері прикордонної безпеки та її прикордонному секторі. Необхідність їх застосування обґрунтована неможливістю здійснювати тотальний контроль за джерелами інформації в правовій демократичній державі.

Зазначено, що у прикордонному секторі суб'єктами національної безпеки переважно застосовуються адміністративні, економічні, правові, інформаційно-комунікативні, інформаційно-аналітичні методи та методи міжнародної співпраці. Підкреслено важливість використання групи інформаційних методів, що зумовлене їх безпосередньою спрямованістю на формування адекватних реальності уявлень особистості та подолання мовних бар'єрів між суб'єктами та об'єктами публічного управління.

Акцентовано увагу, що наявність навичок з публічного управління, знання законодавства не може бути достатньою запорукою щодо запобігання участі персоналу державних органів або інших осіб у протиправній діяльності. Використання майже кожного з методів публічного управління має певні ризики шкідливого або небезпечного впливу на суспільство. Це виражається у формі умислу або необережності та частково пов'язане з особливостями усвідомлення конкретною особою позитивних і негативних наслідків своєї діяльності, формуванням у неї нових якостей від цілеспрямованого впливу на неї інструментів публічного управління.

Окреслено необхідність упровадження технологічних новацій, завдяки яким можна досягти збільшення дистанції між контролером та об'єктом контролю, забезпечення прозорості діяльності персоналу, доступності відповідної юридичної інформації, об'єктивного неупередженого та справедливого розгляду скарг, матеріалів за фактами протиправної діяльності.

Зазначено, що інструмент публічного управління забезпеченням інформаційної безпеки особистості являє собою заснований на відповідних методах публічного управління та нормативно регламентований засіб прямого або непрямого впливу на об'єкт управління. Наведені основні їх різновиди: за кількістю об'єктів впливу; за напрямом проходження інформації; за суб'єктами впливу; за похідними для них методами публічного управління; за притаманними певним суб'єктам основним формам діяльності; за прямим та непрямим впливом на об'єкт управління.

Ключові слова: методи публічного управління, інструменти публічного управління, інформаційна безпека, інформаційна безпека особистості, національна безпека.

Постановка проблеми. Створення надійного бар'єру від потрапляння у національний інформаційний простір деструктивної інформації без тотальної попередньої перевірки повідомлень від усіх зовнішніх джерел не можливе. Не меншу загрозу інформаційній безпеці суспіль-

ства можуть створювати джерела, які вже функціонують у національному просторі. Взагалі неможливо ефективно контролювати інформацію, що передається між людьми усно.

Зважаючи на широкий спектр загроз, у Доктрині інформаційної безпеки України акцентовано увагу на необхідності визначення інноваційних підходів щодо захи-

сту та розвитку інформаційного простору без обмеження вільного обігу інформації. Зазначений Указ Президента України поряд з розвитком інформаційного суспільства передбачає захист життєво важливих інтересів особи, створення системи і механізмів захисту суспільства від негативних зовнішніх інформаційно-психологічних впливів, розвиток механізмів взаємодії держави та інститутів громадянського суспільства з питань протидії інформаційній агресії тощо [1].

Невід'ємним складником забезпечення національної безпеки Указом Президента України визначено національно-патріотичне виховання. Удосконалення механізмів формування та реалізації державної політики з цих питань сприятиме подоланню низки нагальних потреб, зокрема: формування у громадян активної громадянської позиції; розвиток у суспільстві духовності і моральності; усунення шкідливих впливів держави-агресора в інформаційній, освітній та культурній сферах; запобігання маніпулюванню суспільною свідомістю в інформаційному просторі тощо [2].

Зазначені особливості потребують розвитку механізмів публічного управління, що включають методи та інструменти публічного управління, які можуть бути використані для забезпечення інформаційної безпеки особистості у сфері національної безпеки та її прикордонному секторі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми удосконалення методів та інструментів публічного управління усвоїх роботах розглядали: В.Б. Авер'янов, І.О. Дегтярьова, В.І. Кабрін, В.С. Куйбіда, А.А. Лазаревич, В.І. Малімон, В.Я. Малиновський, А.Ф. Мельник, О.Г. Мельник, М.П. Недюха, І.В. Патеріло, О.В. Пруднікова та інші автори. Разом із тим проблеми публічного управління забезпеченням інформаційної безпеки особистості у сфері національної безпеки та її прикордонному секторі залишаються не досить дослідженими.

Мета статті – визначення особливостей методів та інструментів публічного управління забезпеченням інформаційної безпеки особистості у сфері національної безпеки та її прикордонному секторі.

Виклад основного матеріалу.

Основними властивостями сучасних масових комунікацій вважаються: анонімність (інформація адресована деперсоналізованій аудиторії); асиметричність (джерелом інформації не завжди забезпечується функціонування каналу зворотного зв'язку); гетерогенність споживачів інформації (відмінності за місцем проживання, віком, соціальним статусом учасників комунікацій); технологічність (швидкість поширення у первинному вигляді); інституціональність (поширення повідомлень за підтримкою чи згодою державної або недержавної організації) [3, с. 468]. Основні властивості сучасних масових комунікацій та пов'язані з ними негативні чинники наведені на рис. 1.

Феномен маніпулювання свідомістю особистості зумовлений низкою негативних чинників (див. рис. 1), а саме: можливістю приховування джерела інформації або маскуванню його під інше; створення ілюзії позитивного сприйняття інформації більшістю її споживачів; недосконалість технологічності, що ускладнює верифікацію достовірності інформації та її джерела; наявність переваг у власників інформаційних ресурсів і відповідного технологічного обладнання, що сприяє поширенню інформації і створенню на її основі громадської думки; непередбачувана можливість поширення деструктивної інформації з будь-якої точки інформаційної мережі, яку складно ідентифікувати; реальна можливість перевищення швидкості поширення інформації порівняно зі спроможністю правоохоронної системи її локалізувати.

На думку В.Д. Бакуменко, методи публічного управління являють собою особливі способи вирішення визначених завдань і досягнення поставлених цілей. Вони розподіляються на: державно-політичні, економічні, соціальні, гуманітарні, екологічні, правові, адміністративні, фінансові, кадрові, інформаційні методи, а також методи прогнозування, планування, організації, контролю, мотивації, прийняття управлінських рішень, комунікації [4, с. 86]. А.Ф. Мельник вважає методи управління способами: аналізу та оцінювання управлінської ситуації; використання правових і організаційних

форм впливу на свідомість і поведінку людей [5, с. 145].

За функціональним змістом В.Я. Малиновський розподіляє методи публічного управління на: адміністративні (розпорядчі, регламентаційні, нормативні); економічні (індикативне планування, державне регулювання, грошово-кредитна та фінансова політика, захист та заохочення конкуренції, ціноутворення, податкова політика, економічне стимулювання); правові (правове регулювання, переконання і примус, субординація і координація); соціально-психологічні (соціальні, морально-етичні, психологічні) [6, с. 419].

О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник класифікують методи менеджменту за: напрямом впливу (прямого або непрямого); способом урахування інтересів осіб (за матеріальними, владними, моральними ознаками); формою впливу (кількісні, якісні);

характером впливу (економічні, технологічні, соціально-психологічні, адміністративні) [7, с. 485]. А.Ф. Мельник акцентує увагу на важливості використання у публічному управлінні соціально-політичних методів [5, с. 147].

У прикордонному секторі національної безпеки переважно застосовуються такі методи: адміністративні (наприклад, регламентація прав та обов'язків персоналу, який виконує завдання у пунктах пропуску через державний кордон), економічні (митні платежі), правові (порядок та правила перетину державного кордону особами, транспортними засобами, переміщення вантажів), міжнародної співпраці (підготовка міждержавних та міжнародних угод, погодження технологій спільної охорони державного кордону), інформаційно-комунікативні (обмін інформацією в інтересах охорони державного кордону, інформу-

Рис. 1. Основні властивості та негативні чинники сучасних масових комунікацій

вання громадян про зміни законодавства, міжнародних угод, ситуацію в пунктах пропуску та поза їх межами) та інформаційно-аналітичні (оцінка ризиків з використанням різноманітних джерел інформації та статистики). Вони застосовуються багатьма суб'єктами національної безпеки.

Важливість використання інформаційно-комунікативних та інформаційно-аналітичних методів зумовлена їх безпосередньою спрямованістю на формування адекватних реальності уявлень особистості. Сучасні дослідники виділяють такі різновиди спілкування: спонукальне (спричиняє примусове або добровільне здійснення особою певних дій); інформативне (обмін новинами або іншою інформацією); конструктивне (спільне вирішення проблем); емоційне (передача почуттів) [8, с. 44].

У галузі публічного управління також можна відокремити інші види спілкування, що впливають на стан забезпечення інформаційної безпеки особистості, такі як: консультативний (з'ясування ступеня однакового розуміння певних проблем та способів їх вирішення); деструктивний (зміна наявних думок, знань, переконань або нав'язування інших); ігровий (застосування ігрової форми передачі та перевірки інформації); духовний (пов'язане із розвитком мистецтва і творчості); релігійний (підтримання, поширення, зміна, трансформація релігійних поглядів).

Через існування у прикордонні мовних бар'єрів особливої уваги потребує використання інформаційно-комунікаційних методів публічного управління з метою доведення до громадян, які перетинають державний кордон, вимог чинного законодавства, результатів спільної діяльності прикордонних, митних, інших органів України та суміжної держави, проведення заходів профілактики протиправної діяльності. У прикордонній сфері на свідомість особистості також впливає узгодженість національних методів публічного управління із суміжними державами та кращими міжнародними практиками.

На думку В.Я. Малиновського, ефективність практичного застосування методів публічного управління зумовлюється кваліфікацією персоналу відповідних органів управління [6, с. 419]. Разом із тим на стан

прикордонної безпеки певною мірою впливає розвиток правової культури та свідомості конкретних співробітників суб'єктів публічного управління, інших осіб, які перетинають державний кордон або здійснюють у прикордонні господарську діяльність.

Наявність навичок з публічного управління, знання законодавства з прикордонних питань не є запорукою від участі персоналу правоохоронних органів або інших осіб у протиправній діяльності. Використання майже кожного з методів публічного управління має певні ризики шкідливого або небезпечного впливу на суспільство, що виражаються у формі умислу або необережності. Вони частково пов'язані з особливістю усвідомлення конкретною особою позитивних і негативних наслідків своєї діяльності, а також особливостями формування у неї нових якостей під впливом інструментів публічного управління.

Так, свідоме або за недбалістю внесення суперечностей або розбіжностей у відомчі, загальнодержавні нормативно-правові акти, адміністративні документи може сприяти розвитку корупції, недобору митних платежів, нелегальній міграції та іншій протиправній діяльності. Такі саме наслідки мають факти недотримання норм чинного законодавства посадовими, службовими та іншими особами. Тобто притаманна людині інформаційна вразливість, що виникає під впливом як зовнішніх, так і внутрішніх стосовно неї чинників, може знижувати результативність застосованих методів публічного управління та зумовлювати протиправну поведінку конкретної особистості.

Безпосередній вплив на об'єкт управління здійснюється шляхом застосування суб'єктами управління необхідних інструментів. Так, Інструментами публічного управління І.О. Дегтярьова називає «засоби, способи досягнення цілей розвитку держави, її територій, сфер та галузей», які розподіляються на: правові, організаційні, фінансові, інформаційні, мотиваційні, матеріально-технічні [4, с. 64].

Правомірність застосування терміна «інструменти діяльності публічної адміністрації» замість «форм державного управління» І.В. Патеріло обґрунтовує тим, що, по-перше, публічне управління

в Україні представлене як органами виконавчої влади, так і відмінними від них суб'єктами (органи законодавчої та судової влади, органи місцевого самоврядування). По-друге, в процесах публічного управління передбачається участь фізичних та інших юридичних осіб. По-третє, публічні адміністрації поряд з виконавчо-розпорядчими функціями надають різноманітні послуги фізичним і юридичним особам та здійснюють державно-приватне партнерство. Основні ознаки інструментів публічної адміністрації: застосовуються безпосередньо нею; мають публічно-правовий характер; регулюються нормами адміністративного права; пов'язані з компетенцією органу управління, сферою та метою діяльності; призводять до настання правових наслідків, фактичних результатів [9, с. 97].

Грунтована на принципі обов'язковості, участь державних органів, громадських організацій і громадян в охороні державного кордону регламентована розділом V Закону України «Про державний кордон України» [10], що також потребує використання у прикордонному секторі національної безпеки України саме механізмів, методів та інструментів публічного управління.

Зважаючи на зазначене, загальними інструментами публічного управління забезпеченням інформаційної безпеки особистості майже для всіх секторів у сфері національної безпеки можуть бути: масові комунікації; пропаганда; агітація; реклама; цензура (заборонена Конституцією України [11]).

Крім цього, дієвими інструментами впливу загального характеру можуть бути: суспільно спрямовані інформаційні заходи (лекції з нагальних питань суспільного життя; анкетування та опитування для вивчення громадської думки; інтерв'ю; дискусії; круглі столи; громадські слухання); загальні збори громадян; місцеві ініціативи; інститут власності на інформаційні ресурси; статистичні спостереження.

Ідеологія, як специфічний інструмент впливу, передбачає поєднання пропаганди та агітації. Вона як інструмент впливу на особистість являє собою систему концептуально оформлених поглядів та ідей, які виражають інтереси різноманітних

соціальних класів, груп щодо відношення людей до дійсності, влади та один до одного [3, с. 462]. Разом із тим відповідно до Конституції України жодна ідеологія не може визнаватися обов'язковою [11].

У суспільстві ідеологія може виконувати низку важливих функцій, зокрема: орієнтаційну (надання соціальній системі смислів та орієнтирів щодо досягнення певних цілей та ідеалів); мобілізаційну (спонукання людей до певної діяльності та мобілізації необхідних для цього ресурсів); інтегративну (об'єднання членів суспільства спільними інтересами); амортизаційну (послаблення перебігу конфліктів у суспільстві) [12, с. 37].

Серед різновидів зазначеного інструменту М.П. Недюха відокремлює необхідну суспільству правову ідеологію – сукупність субординованих і скоординованих правових ідей, що спрямовуються на формування бажаного образу держави, упорядкування суспільного життя законами та нормативно-правовими актами, формування відношення членів суспільства до чинних норм права. Вона включає політичну свідомість та політичну поведінку членів певного суспільства [12, с. 86].

Для поширення у суспільстві ідеології можуть використовуватись моделі: максимального ефекту (мобілізація соціуму до певних дій); мінімального ефекту (враховує вибіркоче сприйняття інформації, групові інтереси, охоплення осіб, які ще не сформували власної думки); модель У. Гемсона (використовує мистецтво побудови повідомлень та пристосування їх до психологічних особливостей і попереднього досвіду людей) [3, с. 468]. Наведені ознаки ідеологій тоталітарних держав можуть бути використані для ідентифікації небажаних для поширення у суспільстві ідей як внутрішнього, так і зовнішнього походження.

Пропаганда як інструмент впливу на свідомість являє собою поширення певних поглядів з метою їх втілення у суспільну свідомість та стимуляцію відповідної соціальної активності. Вона пов'язана з підтриманням демократії, без якої врахування суспільної думки не можливе. На відміну від пропаганди, агітація проводиться з урахуванням індивідуальних та суспільних психологічних особливостей, сукуп-

ності засобів, прийомів і способів впливу на свідомість з метою сприйняття людиною певних поглядів та цінностей [3, с. 472].

У прикордонному секторі та секторі охорони громадського порядку у сфері національної безпеки окремі інструменти спрямовані на конкретну особистість – правопорушника. Так, інструменти дисциплінарної, трудової, адміністративної, кримінальної відповідальності мають виключно індивідуальний характер. Їх застосування пов'язане з обставинами протиправної поведінки конкретної людини.

Окремі інструменти мають двобічну спрямованість. Так, інструменти прикордонно-представницької діяльності застосовуються на принципах взаємної поваги, взаємності, реалізації спільних інтересів спеціально призначеними прикордонно-представницькими апаратами суміжних країн. Вони дозволяють мінімізувати ризики різного тлумачення договірними сторонами норм права, змісту та результативності заходів, що вживаються в інтересах забезпечення охорони державного кордону тощо.

Прикладами інструментів застосування механізмів двобічного симетричного діалогу із суспільством можуть бути: громадські ради; громадські слухання; звернення громадян; телефони служби «Довіра» тощо. Зокрема, інформація, що надходить на телефон «Довіри», може бути використана для припинення або профілактики протиправної діяльності за компетенцією правоохоронного органу, виявлення проблем у діяльності персоналу суб'єкта публічного управління, вжиття заходів з розвитку механізмів публічного управління.

Виходячи зі специфіки форм здійснення оперативно-службової діяльності у прикордонному секторі сфери національної безпеки, можна відокремити інструменти прикордонного контролю, охорони державного кордону, здійснення оперативно-розшукової діяльності, митного контролю тощо. Необхідність забезпечення інформаційної безпеки особистості в ході застосування зазначених інструментів потребує впровадження технологічних новацій, завдяки яким можна досягти: збільшення дистанції між контролером та об'єктом контролю; забезпечення прозорості діяльності персоналу; доступності

відповідної юридичної інформації; об'єктивного неупередженого та справедливого розгляду скарг, матеріалів службових розслідувань, адміністративних та кримінальних справ; запровадження стандартів постійного управління якістю діяльності та соціальної відповідальності.

Зазначені стандарти можна вважати інструментами впливу на удосконалення механізмів, методів та інших інструментів публічного управління забезпеченням інформаційної безпеки особистості у сфері національної безпеки та її прикордонному секторі. Актуальною проблемою залишається розробка та впровадження суб'єктивно незалежних інструментів відбору кандидатів для комплектування вакантних посад в органах публічного управління.

Останнім часом набувають розвитку інструменти впливу на суспільну свідомість в ігровій формі. Так, з року в рік в Україні набуває популярності дитяча гра «Джура». Вона вже набула декілька різновидів проведення: «Джура-Прикордонник», «Джура-Оборонець», «Джура-Десантник», «Джура-Поліцейський» та інші варіанти [13]. Вона також може проводитись для формування у молоді знань, умінь та навичок забезпечення інформаційної безпеки особистості.

Висновки і пропозиції. Отже, в умовах побудови інформаційного правового громадянського суспільства можливості контролю держави за змістом інформаційних потоків суттєво обмежуються. Для створення у суспільстві імунітету до негативного впливу деструктивної інформації необхідне вжиття органами державної влади заходів всебічного культурного розвитку особистості, що зменшує як потреби обмеження доступу до джерел інформації, запровадження цензури, так і витрати бюджетних коштів для підтримання правопорядку.

Інструмент публічного управління забезпеченням інформаційної безпеки особистості являє собою заснований на відповідних методах публічного управління та нормативно регламентований засіб прямого або непрямого впливу на об'єкт управління. Зазначені інструменти можна розподілити: за кількістю об'єктів впливу – на індивідуальні (застосовуються до конкретної людини) та групові; за

напрямом проходження інформації – прямі (від суб'єктів до об'єктів забезпечення інформаційної безпеки), зворотні, двобічні (включають прямі та зворотні напрями); за суб'єктами впливу – державні (використовуються органами державної влади), муніципальні (застосовуються органами місцевого самоврядування), громадянські (використовуються інститутами громадянського суспільства), змішані; за похідними для них методами публічного управління – адміністративні, правові, політичні, економічні, соціальні, гуманітарні, мотиваційні, інформаційно-комунікативні, інформаційно-аналітичні, комплексні; за притаманними певним суб'єктам основним формам діяльності (наприклад, прикордонний контроль, охорона державного кордону, митний контроль тощо); за прямим та непрямим впливом на об'єкт управління.

Напрямом подальших досліджень може бути удосконалення правового регулювання спільної діяльності органів публічного управління та інституцій громадянського суспільства щодо забезпечення інформаційної безпеки особистості у сфері національної безпеки та її прикордонному секторі.

Список використаної літератури:

1. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29.12.2016 «Про Доктрину інформаційної безпеки України» : Указ Президента України від 25.02.2017 № 47/2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/47/2017#Text>.
2. Про Стратегію національно-патріотичного виховання : Указ Президента України від 18.05.2019 №286/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286/2019#Text>.
3. Лазаревич А.А. Становление информационного общества: коммуникационные-эпистемологические и культурно-ци-визационные основания / За ред. И.Я. Левяш. Минск : Беларуская навука, 2015. 537 с.
5. Публічне управління : термінол. слов. / уклад.: В.С. Куйбіда, М.М. Білінська, О.М. Петроє та ін. ; за заг. ред. В.С. Куйбіди, М.М. Білінської, О.М. Петроє. Київ : НАДУ, 2018. 224 с.
6. Мельник А.Ф., Оболенський О.Ю., Васіна А.Ю. Державне управління : підручник / За ред. А.Ф. Мельник. Київ : Знання, 2009. 583 с.
7. Малиновський В.Я. Державне управління : навчальний посібник. Київ : Атіка, 2009. 608 с.
8. Основи менеджменту : підручник / кол. авторів; за ред. А.А. Мазаракі. Харків : Фоліо, 2014. 846 с.
9. Кабрин В.И. Коммуникативный мир и транскомуникативный потенциал жизни личности: теория, методы, исследования. Москва : Смысл, 2005. 248 с.
10. Патеріло І.В. Проблеми сучасного розуміння інструментів діяльності публічної адміністрації. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2014. Т. 1. С. 97–100.
11. Про державний кордон України : Закон України від 04.11.1991 № 1777-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-12#Text>.
12. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
13. Недюха М.П. Правова ідеологія українського суспільства : монографія. Київ : МП Леся, 2012. 400 с.
14. Уряд затвердив нове положення про військово-патріотичну гру «Джура», що збільшить кількість напрямів роботи з дітьми та можливості для їхньої участі. URL : <https://mon.gov.ua/ua/news/uryad-zatverdiv-nove-polozhennya-pro-vijskovo-patriotichnu-gru-dzhura-sho-zbilshit-kilkist-napryamiv-roboti-z-ditmi-ta-mozhливosti-dlya-yihnoyi-uchasti>.

Kukin I. Methods and tools for the individual information security ensuring in the field of national security and its border sector

The article identifies the methods and tools features of the individual information security public management in the field of border security and its border sector. The need for their use is justified by the impossibility of exercising total control over the information sources in a democratic state governed by the rule of law.

It is noted that in the border sector, the subjects of national security mainly use administrative, economic, legal, information and communication, information and analytical methods and methods of international cooperation. The importance of using a group of information methods is emphasized, which is due to their direct focus on the adequate

realities formation of personal ideas and overcoming language barriers between public administration subjects and objects.

It is emphasized that the availability of public administration skills, knowledge of the law can't be a sufficient guarantee to prevent the participation of government officials or other persons in illegal activities. The use of almost every method of public administration has certain risks of harmful or dangerous impact on society. This is expressed in the form of intent or negligence and is partly due to the peculiarities of a particular person's awareness of the positive and negative consequences of their activities, the formation of new qualities under the targeted influence of public administration tools.

It is determined that need to introduce technological innovations, which can increase the distance between the controller and the object of control, ensuring transparency of staff, availability of relevant legal information, objective impartial and fair consideration of complaints, materials on the facts of illegal activities.

It is noted that the tool of public management of the individual information security is based on appropriate methods of public management and regulatory means of direct or indirect influence on the object of management. Their main varieties are given: by the number of objects of influence; in the direction of information flow; by subjects of influence; by derivative methods of public administration; by the main forms of activity inherent in certain subjects; by direct and indirect impact on the object of management.

Key words: *public administration methods, public administration tools, informational security, individual information security, national security.*